

Використання архівних ресурсів у суспільстві: інформаційно-аналітичне дослідження

Наталія Вовк¹, Демків Христина², Даниляк Ольга³

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,

E-mail: 1. gnatyska@gmail.com 2. kristina.demkiv2013@gmail.com,

3. danylyakolya@gmail.com

Annotation. This article discusses the description of archival institutions and archival sources using modern society. Prompting the survey that was conducted in order to obtain results relating to archives and archive a whole. There are possible ways of presentation of archival institutions, so as to encourage people to visit the archives and to treat them the opportunity to familiarize themselves with various document resources.

Keywords – archive, archival institution, archival documents, visiting archives, the quality of the archives right.

Пріоритетним напрямом на сьогодні є розвиток архівної справи в Україні. Архів – це установа, яка здійснює приймання, опис та зберігання документів з метою використання ретроспективної документної інформації [2]. Вагомий внесок у розвиток архівної справи робить Державна архівна служба України, до основних завдань якої відноситься реформування архівної справи, формування Національного архівного фонду, розроблення та виконання програм інформатизації архівної справи та ін. [1]

Сьогодні більшість користувачів Інтернету використовують його ресурси з метою пошуку інформації [3] Тому важливе значення у сучасному суспільстві набуває доступність інформаційних архівних ресурсів суспільству, і як наслідок повнота використання архівних джерел населенням. Для визначення основних потреб сучасного суспільства у архівних документах було проведено дослідження у формі он-лайн анкетування, що дало змогу скоротити витрати часу та розширити коло респондентів. Проаналізувавши відповіді близько 70 респондентів, зроблено такі висновки.

70 % респондентів відповіли, що використовували інформаційні ресурси архівів. Метою для відвідування архівних установ визначили такі: 40% обрали варіант отримання необхідної інформації для навчання, роботи, 20% опитаних також відвідували архів з метою отримання одноразової інформації. Питання, які безпосередньо стосувались якості та умов роботи архівних установ, репрезентувало, що понад 50% частково задоволені, 20% цілком задоволені, близько 15% повністю задоволені, решта ж не задоволені.

Важливою умовою використання електронних інформаційних ресурсів архівів України для сучасного суспільства є не лише повнота фондів, а й оперативність надання необхідної інформації. Для цього були розроблені відповідні питання в анкеті, на які отримано такі відповіді: термін очікування для одержання необхідної інформації був неоднорідним, і склав: 65,5 % – не надсилаю запити; 13,8 % – понад місяць; 10,3 % – до двох тижнів. Тобто, більшість населення не надсилає електронні запити, а надає перевагу особистому зверненню; інші ж чекають відповіді понад місяць.

Щодо повноти та вичерпності доступності інформації у архівних ресурсах більше половини респондентів (60 %) задоволені цим критерієм.

Вагомим чинником розвитку архівних ресурсів України є їх доступність для населення. Інформація, що запитувалась для 50 % була доступною, для 27,6 % – інформація була обмежена. Пояснення щодо відмови в отриманні необхідної інформації одержало 26,7 % респондентів.

Серед респондентів можна виділити окремо коло науковців, основною метою використання архівів для яких є дослідження наукового характеру та написання статей, монографій, та коло осіб, які використовують архівні джерела з метою дослідження родоvodu (17 %), пошуку відповідей на питання, що стосуються землеустрою, територіального устрою тощо.

Щодо відкритості архівних фондів, то 66,7 % респондентів вважають, що архівна інформація повинна бути частково відкритою, 33,3 % вважають, що інформація повинна бути повністю відкрита. Це співзвучна думка із керівництвом сучасних архівних установ, оскільки сьогодні спостерігається тенденція відкриття архівних фондів для населення. При проведенні даного дослідження важливим кроком було визначення основних проблем, які існують у діяльності архівних установ. Так, для 44,8 % респондентів вважають, що головною проблемою у користуванні архівними ресурсами є відсутність електронних архівних ресурсів, для 27,6 % перепорою у доступі до архіву є закритість та обмеження інформації. 27,6 % опитаних впевнені, що однією з головних перепон у користуванні суспільством архівними джерелами є необізнаність громадян про їхні права на доступ до архівної установи.

Одночасно було зібрано і пророзиції щодо покращення роботи архівів. 26,7 % опитуваних вважають, що потрібно запровадити доступ до електронних архівів та покращити фінансування, 23,3 % говорять про те, що потрібно покращити технічне забезпечення архівів, 10 % вважають, що потрібно впорядкувати законодавчу базу архівних установ.

Отже, ступінь відвідуваності архівних установ сьогодні стрімко зростає. Основними передумовами використання архівних ресурсів є: зміна світобачення сучасного суспільства; необхідність пошуку наукової, науково-популярної інформації; особисті потреби користувачів архівних установ. Пріоритетними завданнями для розвитку архівної справи в Україні є: розширення доступу до архівних ресурсів; широке впровадження програми інформатизації архівної справи; організація і координація науково-дослідної та методичної роботи з інформаційними архівними ресурсами України; налагодження міжнародних зв'язків з архівними установами.

Література

1. Державна архівна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.archives.gov.ua/Archives/About_DASU.php.
2. Калакура Я. Архівознавство / Я. Калакура, І. Матяш. – К.: КМ Академія, 2002. – 356 с.
3. Vovk N. The needs of users of social networks in the modern information environment / N.Vovk // Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації. – Одеса: Середняк ТК, 2016. – С. 385-390.